

Obchód jubileuszowy ku czci Solskiego pod protektoratem Prezydenta R.P.

WARSZAWA (PAP). Prezydent RP Bolesław Bierut przyjął protektorat nad jubileuszem 75-lecia pracy artystycznej nestora sceny polskiej Ludwika Solskiego.

Obchód jubileuszowy odbędzie się dnia 28 bm. w Teatrze im. J. Słowackiego w Krakowie, po przedstawieniu sztuki J. T. Dybowskiego „Kościszko w Berville”, w której mistrz Solski kreuje rolę tytułową.

Mac Arthur protestuje

LONDYN (PAP). Gen. Mac Arthur złożył oświadczenie, w którym odmówił uznania słuszności decyzji Trumana, odwołującej go ze wszystkich stanowisk na Dalekim Wschodzie. Mac Arthur stwierdził, że ściśle wykonywał wszystkie dyrektywy otrzymywane od Trumana.

Rozbieżności w kołach rządowych USA

WARSZAWA (PR). Dymisja Mac Arthura ujawniła rozbieżności istniejące w kołach rządowych Stanów Zjednoczonych. Przywódca partii republikańskiej poddał krytyce decyzję Trumana w sprawie odwołania Mac Arthura z Dalekiego Wschodu. Grupa republikańców w Izbie Reprezentantów postanowiła na specjalnym zebraniu zaniechać na razie formalnych kroków w sprawie postawienia Trumana w stan oskarżenia za naruszenie konstytucji.

Grupa republikańska poparła wniosek przeprowadzenia dochodzeń w sprawie polityki zagranicznej i wojskowej Stanów Zjednoczonych. Agencje zachodnie donoszą, że rozkaz Trumana o odwołaniu ze stanowiska zaskoczył Mac Arthura. Przygotowuje on własną deklarację, w której ma zamiar zaatakować prezydenta i bronić swojego stanowiska.

W poznańskim obsiano 12 tys. ha pszenicy i 20 tys. ha jęczmienia

WARSZAWA (PAP). — Chłopi, robotnicy rolni i traktorzyści, pracując nad wykonaniem zobowiązań podjętych w „siewie pokoju” i dla uczczenia Święta 1 Maja, odnoszą coraz większe sukcesy.

W woj. poznańskim już w 34 gromadach chłopi zakończyli siew jarych zbóż kłosowych, mieszanek i grochu, a w powiatach: Leszno, Rawicz, Kościan i Gostyń siewy tych roślin zakończone będą w najbliższych dniach.

Ogółem chłopi woj. poznańskiego obsiali 12 tys. ha pszenicy, 20 tys. ha jęczmienia oraz zasadzili 743 ha wczesnych ziemniaków.

Do przedterminowego wykonania tych zobowiązań przyczyniła się przede wszystkim współzawodnicтво pracy, które ogarnia coraz szersze rzesze pracujących chłopów. W woj. szczecińskim np. współzawod-

Wybuch przed pałacem rządowym w RZYMIE

RZYM (PAP). Przed pałacem rządowym Viminal w Rzymie wybuchła silna bomba, umieszczona pod gzymsem sąsiedniego, wielopiętrowego domu. Wskutek podmuchu wyleciały szczyt z okien pałacu i innych gmachów. Ofiar w ludziach nie było.

Wybuch wzbudził panikę wśród ludności. Policja oświadczyła korespondentom prasowym, że „podejrzenie” kieruje się przeciwko organizacjom faszystowskim.

Dziś w numerze „Nowy Świat“

GTOS WIELKOPOLSKI

Cena 30 gr

Rok VII A B

Poznań, sobota 14 kwietnia 1951 r.

Nr 101 (2199)

W imię niepodległości Polski popieramy apel Światowej Rady Pokoju W całym kraju przygotowania do plebiscytu pokoju

WARSZAWA (PAP). W imię niepodległości Polski, w imię pokoju między narodami, w obliczu wojennych knoń imperialistów amerykańskich i odbudowy przez nich militarystyki hitlerowskiej — popieram apel Światowej Rady Pokoju — słowa manifestu Polskiego Komitetu Obronców Pokoju są na ustach setki i tysięcy ludzi w całym kraju.

Powtarzają je z mocą robotnicy i chłopci, kobiety i młodzież na licznych zebraniach i zgromadzeniach publicznych, jakie odbywają się obecnie w okresie poprzedzającym narodowy plebiscyt pokoju. Masy

Nowe prowokacje żołnierzy syryjskich

WARSZAWA (PR). Na pograniczu między Izraelem a Syrią doszło ponownie do incydentów. Rzecznik rządu Izraela oświadczył wczoraj, że w potyczce między żołnierzami z Izraela a żołnierzami syryjskimi, którzy przekroczyli granicę jeden żołnierz z państwa Izrael został zabity, 3 osoby rane. Równocześnie donoszą, że doszło do walk powietrznych pomiędzy samolotami syryjskimi a samolotami Izraela. Jeden samolot Izraela został zestrzelony.

Amerykanie eksploatują Japonię i zamieniają ją w swój arsenał

PEKIN (PAP). Parlament japoński obradował w dniu 30 marca nad wniesionym przez rząd projektem ustawy o podwyższeniu opłat celnych na importowane do Japonii artykuły żywnościowe, wyroby włókiennicze, kauczuk syntetyczny, samochody i inne towary.

Zaciekle walki w Korei

PEKIN (PAP). Ogłoszony w Phenianie 12 kwietnia komunikat dowództwa naczelnego koreańskiej Armii Ludowej stwierdza że na wszystkich odcinkach frontu oddziały Armii Ludowej wraz z ochotnikami chińskimi prowadzą nadal zaciekle walki z nieprzyjacielem.

Coraz więcej kobiet pracuje w kolejnictwie

OPOLE (PAP). 70 kobiet przeszkolonych na kursach zorganizowanych przez Dyрекcję Okręgową Kolei Państwowych w Opolu pełni już obowiązki zawodowe. W br na kursach dla telegrafistek, kasjerek, dyżurnych ruchu, konduktorek itp. przeszkolonych będzie około 400 kobiet.

pracujące Polskiej Ludowej postanawiają jednocześnie poprzeć uchwałę Światowej Rady Pokoju i manifest PKOP wzmożonym wysiłkiem produkcyjnym nad realizacją planu 6-letniego.

Przygotowania w województwie łódzkim

W toku setek zebrań, jakie odbywają się w woj. łódzkim, wielotysięczne rzesze mieszkańców miast i wsi zapoznają się z treścią uchwał Światowej Rady Pokoju i manifestu PKOP, wyrażając gorącą z nimi solidarność.

Potężną manifestacją na rzecz pokoju stało się zebranie robotników Ozorkowa. „Walka o pokój jest obecnie naszym największym zadaniem — stwierdzają oni w uchwalonej rezolucji — zakończymy ją zwycięsko. Potrafimy narzucić pokój garście imperialistycznym podżegaczy wojennych.”

Deklaracja mieszkańców Poznania

„Społeczeństwo Poznania zjednoczone w froncie narodowym, pójdzie gremialnie do urn narodowego plebiscytu pokoju, by zmanifestować nieugiętą wolę walki o trwały pokój na świecie. W codziennej walce o pokój wzmagać będziemy wysiłki dla przedterminowego wykonania zadań planu 6-letniego” — stwierdzają mieszkańcy Poznania, zebrani na wielkiej konferencji w Sali Marmurowej Nowego Ratusza Poznańskiego.

Wielki wiec w Opolu
W Opolu odbył się wielki publiczny wiec pokoju z udziałem ponad 5 tys. osób, który stał się potężną manifestacją na cześć uchwał Światowej Rady Pokoju. Zgromadzeni w uchwalonej rezolucji wyrazili swą pełną solidarność z manifestem PKOP.

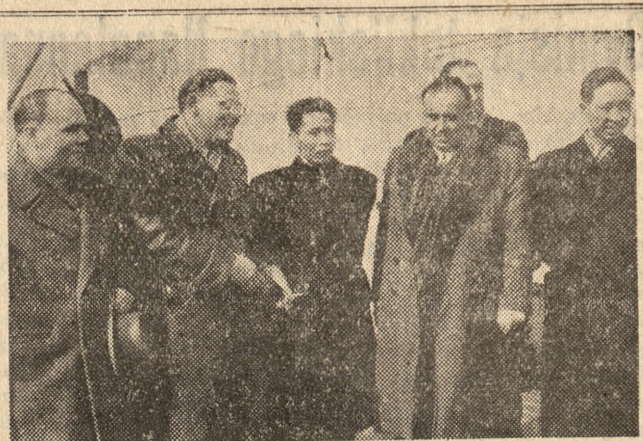
W Warszawie na licznych zebraniach ludność stolicy zdecydowanie potępia nikkzemne machinacje reakcyjnych władz francuskich.

Centralna Rada Związków Zawodowych uchwaliła rezolucję, piętnującą dekret rządu francuskiego, zakazujący działalności na terenie Francji biura Światowej Rady Pokoju. Jest to wrogi akt, wymierzony przeciwko 600 milionom ludzi na całym świecie, którzy podpisali Apel Sztokholmski.

„W imieniu 4 milionów związkowców polskich — głosi rezolucja — Centralna Rada Związków Zawodowych w Polsce z oburzeniem piętnuje haniebną decyzję rządu francuskiego, zakazującą na terenie Francji działalności biura Światowej Rady Pokoju. Jest to wrogi akt, wymierzony przeciwko 600 milionom ludzi na całym świecie, którzy podpisali Apel Sztokholmski.

Drużyny parowozowe i palacze kotłowni zaoszczędzili tysiące ton węgla

WARSZAWA (PAP). Drużyny parowozowe i palacze kotłowni meldują o nowych osiągnięciach w dziedzinie racjonalnego gospodarowania węglem. M. in. maszyniści katowickiej DOKP zaoszczędzili w ciągu dwóch pierwszych miesięcy br. blisko milion złotych. Do współzawodnicstwa w oszczędzaniu opałem przystępują nieustannie dalsze zakłady pracy. Sukcesy te uzyskali kolejajarze śląscy przede wszystkim dzięki stosowaniu na szeroka skalę metod maszynistów radzieckich.

CAF fot. Kosycarz
W Porcie Gdyńskim odbyła się uroczystość przekazania załozce nowego statku polskiej marynarki handlowej — M/S „Pokój”. Statek ten będzie stale kursował na trasie Polska — Chiny Ludowe. — Na uroczystość przekazania statku przybyli: Min. Żeglugi M. Popiel, Ambasador Chińskiej Republiki Ludowej Peng Ming-Chih (w środku) i ambasador RP w Chinach — J. Burgin.

Potężny oddźwięk apelu Światowej Rady Pokoju

BUKARESZT (PAP). W dniu 11 bm. w całej Rumunii odbyły się wiece i zebrania poświęcone rozpoczęciu kampanii zbierania podpisów pod apellem Światowej Rady Pokoju.

Bezpośrednio do wiecu, robotnicy zaczęli podpisywać apel. Pierwsze dziesiątki tysięcy podpisów pod apelem złożono w miastach Stalin, Ploesti, Constanta i Jassy.

BUDAPESZT. — Akcja zbierania podpisów pod apelem Światowej Rady Pokoju, trwająca na Węgrzech już trzeci dzień, zatacza coraz szersze kręgi. Codziennie przybywają setki tysięcy podpisów. Robot-

nicy łączą podpisywanie apelu z podejmowaniem dodatkowych zobowiązań produkcyjnych. Wraz z całą ludnością kraju podpisują apel również liczni duchowni katoliccy i protestanccy.

TEL AVIV. — Z Teheranu donoszą, że do dnia 9 kwietnia 150 tys. mieszkańców Iranu podpisało apel Światowej Rady Pokoju.

MOSKWA. — Kampania zbierania podpisów pod apelem Światowej Rady Pokoju rozwija się w Indiach na coraz szerszą skalę.

Z ostatniej chwili:

PEKIN (PAP). 10 bm. rozpoczęła się w całej Australii akcja zbierania podpisów pod apelem Światowej Rady Pokoju w sprawie zawarcia paktu pokoju między pięcioma wielkimi mocarstwami.

W dniu 12 bm. rozpoczęła się w całej Albanii kampania zbierania podpisów pod apelem Światowej Rady Pokoju w sprawie zawarcia paktu pokoju pomiędzy pięcioma wielkimi mocarstwami.

Wieś wzmocze wysiłki nad podniesieniem produkcji dla uczczenia 1 Maja

WARSZAWA (PAP). Hasło uczczenia czynem Święta 1 Maja jest obok hasła „siewu pokoju” potężnym bodźcem wzmagającym wysiłki pracujących chłopów w walce o tegoroczne plony. Przyspieszeniem siewów wiosennych, zwiększeniem wydajności z ha i podniesieniem hodowli mało- i średniorolni chłopi, członkowie

spółdzielni produkcyjnych, robotnicy rolni i traktorzyści pomnożą swój udział w przyspieszeniu realizacji planu 6-letniego i wkład w dzieło umocnienia ludowej Ojczyzny.

Do czynu pierwszomajowego przystępują masowo chłopcy całych gromad, gmin, a nawet powiatów we wszystkich województwach kraju. Do powiatów gdzie wszystkie gromady podjęły zobowiązania 1-majowe, należy m. in. powiat Starogard w województwie gdańskim.

Dobrym przykładem, świadczącym o wielkości czynu 1-majowego chłopów jest województwo olsztyńskie, w którym poważne zobowiązania produkcyjne podjęli chłopcy 680 gromad.

Do jeszcze większego podniesienia plonów ziemi i do dalszego intensywnego rozwijania hodowli mobilizuje czyn 1-majowy członkowie spółdzielni produkcyjnych i pracowników POM-ów. Zobowiązania produkcyjne podjęły już setki spółdzielni w województwie wrocławskim, opolskim, poznańskim, szczecińskim i w innych województwach.

Podobnie jak w „siewie pokoju” tak i w czynie 1-majowym wyróżnia się młodzież wiejska, która podjęła tysiące pięknych zobowiązań. Pruduje młodzież pow. cieszyńskiego.

Ambasador Chin Ludowych u Prezydenta R.P.

WARSZAWA (PAP). W dniu 12 bm. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przyjął na audiencji ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego Chińskiej Republiki Ludowej p. Peng-Ming-Chih, który wręczył Prezydentowi RP album pamiątkowy, zawierający uchwały komitetu narodowego chińskiej ludowej politycznej konferencji doradczej.

Faszystowski plan presiedlenia 100 tys. Murzynów

WARSZAWA (PR). Rada miejska Johannesburga postanowiła przesiedlić 100 tysięcy Murzynów. Przesiedlenie to nastąpi zgodnie z faszystowską ustawą rządu południowo afrykańskiego o wyznaczaniu miejsc pobytu różnym grupom rasowym.

Zaoszczędzili one w marcu br. 2189 ton wysokogatunkowego węgla.

Ryszard Pytnik, pracownik działu napraw usprawnił działanie komór podmuchowych jednego z pieców, doprowadzając do paleniska większą ilość powietrza. Usprawnienie to przynosi 4350 zł w stosunku rocznym.

Dymisja tokijskiego Napoleona

Dymisję Mac Arthura poprzedziły zaciekle swary wewnątrz agresywnego obozu zachodniego. O odwołaniu Mac Arthura mówiono wiele w prasie zachodniej, a zwłaszcza angielskiej, już w okresie pierwszych niepowodzeń militarnych tego tramtadrackiego stratega. Zwłaszcza atakowano go w prasie imperialistycznej po elafowej ofensywie ku północnym granicom Korei, kiedy obiecał on żołnierzom amerykańskim na Korei, że święta Bożego Narodzenia spędzą — oczywiście jako zwycięzcy — we własnych domach w USA.

Tymczasem minęły święta Bożego Narodzenia, minęła Wielkanoc, nadeszła wiosna, a żołnierze amerykańscy nadal tkwią na ziemi koreańskiej z wyjątkiem — naturalnie — tych którzy z niej w ogóle już nigdy nie powrócą: w ciągu ostatnich tylko 50 dni wojny na Korei straty wojsk Mac Arthura wyniosły ponad 50 000 żołnierzy i oficerów w zabitych, rannych i wziętych do niewoli.

Waszyngtońscy szefowie Mac Arthura mieli więc aż nadto powodów do niezadowolenia ze strategicznych i wodzowskich „talentów” tokijskiego Napoleona. Niezadowolenie to powiększa jeszcze bardziej niepewność i gadatliwość i awanturizm samochwalstwo „białego Mikada”.

To co stanowiło pilnie strażone plany imperialistów amerykańskich, a mianowicie zamiar rozszerzenia agresji i rozpalenia pożaru trzeciej wojny światowej — Mac Arthur mówił tak głośno, iż rozlegało się po obu stronach Atlantyku i Pacyfiku, budząc chęć i sprzeciw setek milionów ludzi, domagających się jak najszybszego zakończenia wojny na Korei i zawarcia pokojowego porozumienia między wielkimi mocarstwami.

Ostatnie wypowiedzi Mac Arthura, a jeszcze bardziej prowokacyjne naloty jego samolotów na terytorium chińskie — zaostriły niezmiernie czujność opinii publicznej wobec agresywnych planów imperializmu amerykańskiego i zmobilizowały nowe miliony ludzi na całym świecie do walki o pokój. W tych warunkach w Waszyngtonie uznano, że nadszedł czas, aby porzucić się skompromitowanego niepowodzeniami militarnymi generała, który nie spełnił pokładanych w nim nadziei imperialistów

na sukcesy wojenne, a w dodatku zbyt niecierpliwie i zbyt głośno walił w największy bęben wojenny.

Oczywiście na dymisji Mac Arthura wszyscy jego współpracownicy usiłują zbić jak największy kapitał polityczny: amerykańscy imperialiści chcą na niego złożyć wyłączną odpowiedzialność za niepowodzenia militarne: Truman usiłuje przystroić się w półka rzekomego przeciwnika „rozszerzenia wojny na Dalekim Wschodzie” — choć wiadomo z jego własnych poprzednich oświadczeń, że akceptował on wszystko, co się działo na Korei, włącznie z okrutnymi zbrodniami popełnianymi przez wojska Mac Arthura na ludności koreańskiej. Morrison, w imieniu rządu brytyjskiego usiłuje przybrać pozę rzekomego „zwycięzcy” w zewnętrznych sporach koalicji atlantyckiej: a całe to godnie się towarzystwo usiłuje zamyslić opinię publiczną o czułości, że odejście Mac Arthura rzekomo ma być dowodem jakichś bliżej nieznanych „pokojowych” tendencji w tonie agresywnego bloku atlantyckiego.

Wszystko to oczywiście jest tylko manewrem, którego głównym celem jest próba zmniejszenia presji światowego ruchu pokoju, domagającego się zaprzestania agresywnej wojny na Dalekim Wschodzie i zawarcia porozumienia pięciu wielkich mocarstw. Albowiem w letocie z Mac Arthurem czy bez Mac Arthura, imperialiści atlantyccy nie wyrzekają się wcale swych agresywnych planów wojennych: amerykański delegat, Jessup, nadal blokuje w Paryżu konferencję zastępców ministrów spraw zagranicznych, nie dopuszczając do ustalenia porządku obrad pokojowej konferencji czterech mocarstw. Truman nadal pompuje z Kongresu miliardy dolarów na zbrojenia, Eisenhower nadal formuje oddziały zachodnio-niemieckiego wehrmachtu, rządy W. Brytanii i Francji nadal rozdmuchują swe budżety wojenne a na Korei nadal trwa agresja wojsk amerykańskich i satelickich przeciwko narodowej koreańskiej, z tą tylko różnicą, że — zamiast Mac Arthura — agresją tą kieruje Ridgway.

Odejście Mac Arthura jest jednak jeszcze jednym dowodem niepowodzeń, jakie spotykają autorów planów agresywnych przy realizacji ich zbrodniczych przedsięwzięć.

J. W.

Cały świat pracy jednoczy się w czynie 1-majowym

70 tysięcy robotników budowlanych stolicy realizuje zobowiązania

WARSZAWA (PAP). Służby kolej we wszystkich dyrekcjach kraju podejmują zobowiązania, włączając się do czynu 1-majowego. Pracownicy służby ruchu zwiększają regularność przebiegu pociągów, maszyniści postanawiają przeprowadzić jak najdalej idące oszczędności w zużyciu paliwa i smarów oraz zwiększyć dobowe i międzyremontowe przebiegi parowozów. Służba mechaniczna podnosi wydajność. Inne zobowiązania kierownicy dotyczą zbiórki złomu, jak również dodatkowych robót, przyczyniających się do poprawy warunków bytowych.

Do czynu 1-majowego włączają się coraz liczniej kobiety.

Do czynu majowego w stolicy stanęło około 70 000 robotników budowlanych. Rozwinęli oni socjalistyczne współzawodnictwo o przyspieszenie budowy nowych osiedli robotniczych, szkół, żłobków i domów kultury. Robotnicy, budujący nowe osiedle miesz-

kaniowe na Mirowie meldują o pomyślnej realizacji swoich zobowiązań.

Do 1 maja budowlani Warszawy wykonają pracę wartości około 2 milionów złotych.

KRAKÓW. W czynie 1-majowym przyspieszyli tempo pracy producenci cegły jednego z zasadniczych elementów budownictwa. W woj. krakowskim załogi 50 cegielni podjęły zobowiązania produkcyjne.

Wartość zobowiązań pracowników kolejowych dyrekcji tczewskiej sięga półtora miliona zł, dyrekcji olsztyńskiej ok. pół miliona złotych, a dyrekcji szczecińskiej wiele ponad 500 tys. złotych.

Również w innych dziedzinach gospodarki narodowej wartość zobowiązań 1-majowych sięga już setki milionów zł, a w czynie tym udział biorą setki tysięcy robotników, chłopów, inteligencji pracującej i rzemieślników.

Np. w woj. bydgoskim czyn 1-majowy podjęło już 46 tys.

Pomyślny przebieg skupu ziemniaków

WARSZAWA (PAP). W całym kraju pomyślnie przebiega wiosenny skup ziemniaków przemysłowych, prowadzony przez gminne spółdzielnie „Sam. Chłopska”. Dzielnie plany skupu wykonywane są ze znacznymi nadwyżkami.

W skupie ziemniaków przemysłowych przodują gminne spółdzielnie województwa: poznańskiego, łódzkiego, warszawskiego, wrocławskiego, bydgoskiego, lubelskiego i szczecińskiego.

Komentarz dnia

Budżet nędzy i wojny

Pierwszym człowiekiem, który w brytyjskiej Izbie Gmin pochwalił brytyjskiego ministra skarbu, Gaitskella, za wniesienie budżetu, był... Churchill. Już ta jedna pochwała z ust zawziętego podżegacza wojennego musi budzić podejrzliwość wszystkich ludzi miłujących pokój. Kropkę nad „i” postawił organ konserwatywny, „Daily Express”, stwierdzając nazajutrz po wniesieniu budżetu do parlamentu, że „Gaitskell byłby pierwszorzędym ministrem skarbu w rządzie konserwatywnym”. Tego rodzaju świadectwo, wystawione przez organ lordów i kapitalistów labourystowskim ministrowi, dopowiada resztę. Budżet, który podoba się podżegaczom wojennym, wniesiony przez ministra, któremu oświadczają się z uczuciami miłości kapitaliści — nie może być budżetem korzystnym dla pokoju i dla mas pracujących.

Istotnie, już pierwszy rzut oka na pozycje dochodów i wydatków, które labourystowski rząd Attlee usiłuje narzucić narodowi brytyjskiemu, świadczy, iż jest to budżet nędzy i wojny. Nowy wzrost podatków, i to w znacznym stopniu — pośrednich, powiększa brzemień ciężarów ponoszonych przez szerokie masy narodu brytyjskiego na skrwawionym ołtarzu imperializmu przygotowującego nową wojnę. Wydatki zostały zwiększone o 30% w stosunku do rozdanego budżetu zeszłorocznego i przeznaczone są, rzecz prosta, głównie na zbrojenia. Natomiast znowu uległy ograniczeniu wydatki na cele socjalne, na budownictwo mieszkalne, pomoc lekarską i oświatę.

Nie jest naszym zadaniem w tym miejscu szczegółowa analiza nowego budżetu wojennego Wielkiej Brytanii. Sygnalizujemy to wydarzenie jako jeszcze jeden dowód antypokoju i antyludowej polityki rządu brytyjskich labourystów, tak natrętnie występujących w szatach „socjalistów” i „zwolenników pokoju”.

W przeddzień złożenia budżetu w Izbie Gmin wicepremier i minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii, Morrison, oświadczył przez radio: „Wielka Brytania wolałaby zużyć wielkie sumy wydawane na sprzęt wojenny — na cele konstruktywne. Niestety, obawiamy się, że cele mocarstw zachodnich i cele Związku Radzieckiego nie są takie same”.

Obludny i święteszkowaty minister brytyjski mimo woli powiedział prawdę. Cele polityki ZSRR i cele rządów mocarstw zachodnich nie tylko nie są takie same, ale są diametralnie różne: Związek Radziecki dąży do pokoju i dobrobytu szerokich mas ludu i politykę tę konsekwentnie realizuje, natomiast rządy zachodnie podstępnie i z uporem prowadzą politykę przygotowań wojennych i zbrojeń, które doprowadzają masy ludowe krajów Zachodu do nędzy.

Tę prawdę widzą coraz jaśniej setki milionów ludzi na całym świecie i dlatego nadszede ludów świata związane są nie z tym, co wychwalają Churchillowie i ich reakcyjne gazety — ale z tym, co się dzieje w Związku Radzieckim, w krajach demokracji ludowej i w całym obozie pokoju, któremu przewodzi Związek Radziecki.

J. W.

Dobosz amerykański

A Jackiewicz
PENICYLINA

(74) Od hali fosforitowej niesie się zapach ekstraktowanych makuchów. Z otwartych drzwi wybiegł inżynier Werner. Brudny kitel, rozchełstana koszula, zmierzwiłone suche jak konopie włosy w nieładzie. Werner swym szybkim, drobnym kroczkiem biegnie do działu syntezy tam w dwóch pokojach, pod podziurawionym sufitem dokonuje niesublimowanych doświadczeń. Jest krzykliwy, nerwowy, niesubordinowany, potrafi wymyślać współpracownika, a później śmiać się razem z nim nad swoją wybuchowością, powtarzając „choleryk”. Kręci papierosy z machorki, a później przez kilka godzin sse niezapalonych papierosa, bo o nim już zapomniał, bo właśnie jakiegoś doświadczenie dobiega końca.

Pyka lokomobila, w jej pykaniu czuje się zmęczenie. Jest stara, ma osiemdziesiąt lat, a musi z siebie dawać więcej niż kiedykolwiek; parę i światło, wszystkiego za dużo, dzień i nocą. Lokomobila jest jak Zagórny, lub Wieczorek — sama w sobie odkryła nieprzeczuwane dotąd możliwości.

Przez plac idzie Seyda. Rzadko opuszcza gabinet. A jeśli już wyjdzie, to szybko, jakby nieuważnie przemierza hale. Do nikogo prawie się nie odzywa sponywszy leniuchującego robotnika, który całą noc przepracował w jakimś zakładzie na Pradze skłinię głową w odpowiedni na jego pośpieszny ułkon. Znika w drzwiach. Później na naradzie produkcyjnej czy technicznej wszystko wygarnie swoim nieznośnym sprzeciwu tonem: ludzie śpią przy robocie, w laboratoriach brudno, podest zrobiony przez Wieczorka nie został należycie wykorzystany, aparat w dziale galenowym pracuje nierówno. Wszystko widział, wszystko w głowie zanotował. I goni robotą jak opętany, nie zna zmęczenia i nie uznaje go u innych, tak jak Wieczorek. Jest w nich wiele cech podobnych: obaj nie widzą na przykład nic poza swoją robotą, tylko że Wieczorek dostrzega ludzi, chociaż jest w stosunku do nich bezwzględny i niewyrozumiały, Seyda zaś i ludzi nie widzi, i goni wielką zautomatyzowaną maszyną składającą się z organizmów żywych i martwych. Ale w obu jest taka sama ryzykancka pasja tworzenia, pu-

szczania wszystkiego w ruch, dawania niespodziewanego pchnięcia najbardziej, zdawałoby się, trudnym do ruszenia sprawom.

- Panie dyrektorze — mówi któryś z techników — agregat nie ruszy w tym tygodniu brak silników.
- Ruszy. Silniki leżą na szmelcu.
- Ale to przecież szmelc — wręca elektryk Stankiewicz.
- Obejrzyjcie je dobrze, dwa z nich mogą pracować. I okazuje się, że rzeczywiście dwa silniki da się uruchomić w ciągu trzech dni.

To ludziom imponuje. Czują dla Seydy szacunek, boją się go, chociaż nikogo dotąd nie skrzywdził. Ale między nim i załogą istnieje nieprzebrany mur. Ani jednego nigdy ciepłego słowa, ani żartu. Seyda jak wielkie koło napędowe porusza mniejsze, machina pracuje, koło porusza coraz więcej kółek, zaskrzypia, zaskrzecza, jękną lecz bezwzględna siła zmusza je do biegu, coraz szybszego, coraz regularniejszego. Sam Piątek nie wie jak się to dzieje, ale Seyda, ten obcy człowiek, stał się niezastąpiony.

VI.

Pewnego dnia z początkiem czerwca Misiak przyszedł do pracy ponury i bardziej niż zwykle milczący. Zdziwiło to starego Pelkę, ostatnio majster prawie zawsze już rano był podochocony, błyszczały jego małe oczka, mówił głośno i ruszał się krokiem niepewnym.

W octowni panował półmrok i chłód, mimo, że na dworze było upalnie. Ocet sączył się przez bukowe wióry w ogromnych pachnących kwasno kadziach.

Usiedli w kącie, zapalili papierosy, chociaż palić tu nie było wolno, spoglądali na drzwi, czy czasem ktoś nie idzie. Za oknem dymił komin, aż tu dochodził tętent maszyn parowych. Z zewnątrz rozlegały się głosy murarzy pracujących przy pawilonie działu syntezy, hucał motor ciężarówki, którą Cygan wywoził gruz na Wisłę.

Octownia była jedynym zacisznym miejscem w kołowrocie fabrycznej roboty. Misiak i Pelka siedzieli jak borsuki w norze.

- Zaczął Pelka:
- Cożś taki smutny, Misiak?
- Majster milczał, z sykem wyciągał z papierosa gęsty, białki dym, Pelka więc zaczął z innej beczki.
- Prosiłem Kotowicza o robotę na Pradze. Chciałem na boku trochę zarobić. Wyśmiał się. Powiada: „Co z was działku za pożytek będzie?” I poklepał mnie jak smyka po plecach. Zaraza.
- Pelka splunął.

